



**TARAS SHEVCHENKO  
NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV**



**FACULTY OF ECONOMICS**



**PROGRAMME  
OF THE PHD COURSE  
ENTRANCE EXAMINATION**

**AT THE DOCTORATE DEGREE**

**IN SPECIALITY  
072 - FINANCE, BANKING AND INSURANCE**

**Kyiv – 2018**

## PREFACE

The doctorate degree program (military doctorate degree program) at the Faculty of Economics of Taras Shevchenko National University of Kyiv is an important part of the higher education system and the main form of training for scientific and pedagogical staff. Financiers with doctorate degree must master the methodology and research methods, the ability to independently carry out economic research and perform educational work. This produces appropriate requirements for admission to the doctoral degree program (military doctorate degree program) in speciality 072 – “Finance, banking and insurance”.

At the exam in speciality 072 – “Finance, banking and insurance” the enrollee must:

- a) assess objectively and professionally the economic processes taking place in society;
- b) understand the nature and development trends of financial relations and their features in the area of monetary turnover and credit, public finance, finance of business entities, international finance;
- c) analyze the current conditions and prospects of further development of the financial market of Ukraine;
- d) be able to develop and resolve the issues on the theory and practice of the state financial policy in a market economy;
- e) know and be fluent in the key categories, understand the principles of classification of the key tools in the area of money, finance and credit.

Applicants to the doctorate degree program (military doctorate degree program) of University take entrance examination in speciality 072 – “Finance, banking and insurance” (according to the standard of higher education Master’s Degree in appropriate speciality), including a research proposal. Examination cards contain two theoretical questions (30 points each) and a research proposal (40 points).

The program of entrance examination in specialty 072 – “Finance, banking and insurance” consists of 3 modules: finance, banking and insurance.

## CONTENT

### **Unit 1 «Finance»**

- 1.1. Financial system and financial policy of the state.
- 1.2. State and municipal finance.
- 1.3. Financial market: its segmentation and instruments.
- 1.4. Enterprise financial management and business valuation.

### **Модуль 2 «Банківська справа»**

- 2.1. Banking system and establishment of banks
- 2.2. Banking and bank transactions
- 2.3. Bank Management

### **Unit 3 «Insurance»**

- 3.1. Insurance and its role in market economy
- 3.2. The place and role of the social insurance in the system of social protection
- 3.3. Risk management as an integrated process of entities risk management

# **Unit 1 «Finance»**

## **1.1. Financial system and financial policy of the state**

Finance as a scope of market economy. Subjects of financial relations. The economic essence of finance, its function. Modern finance theories and concepts and their usage in activities of financial institutions.

Economic essence and structure of the financial system. Areas and parts of the financial system: public finance; finance of enterprises and organizations; personal finance; insurance and reserve funds; international finance; financial market. The theory of impact of financial system on the results of socio-economic development.

Theory, concepts and basic principles of credit relations as manifestations of the credit system. The concept of credit system, its institutional and functional forms. Background of origin and the structure of modern credit systems. Money in the economic system. Theory and conceptual bases of formation and functioning of the monetary system and money turnover mechanisms. The concept of para-banking and supra-banking systems. The main types of specialized financial institutions, peculiarities of their operations and credit activities.

Transformation of personal income into organized savings. Development of financial relations and making the financial investment decisions in the household. The mechanism of investment strategy of personal savings.

Economic essence of the exchange rate. Exchange rate regimes and formation mechanisms. Convertibility of the currency and its types. Exchange rate policy as part of monetary policy. International financial institutions and their influence on the monetary market.

Financial policy of the state: the main goal, objectives and principles. Factors determining financial policy of the government. Elements of the financial policy, their goals, objectives and main directions today. Mechanism to implement a financial policy. Legal basis for financial policy. Internal and external financial policy.

Methods and concepts to regulate inflation. Inflation processes and financial stability.

Background and manifestations of financial globalization. Features and economic effects of financial globalization. Impact of financial globalization on the functioning of the national financial and credit system. Integration of the national economy in the world economic relations, the global financial and credit system.

## **1.2. State and municipal finance.**

Public finance as part of the financial system of the state. Elements of public finance. Methods and forms of mobilization of financial resources in the state's disposal.

Theory of the budget and tax system upbuilding. Tools and models of transformation of fiscal system at different stages of economic development.

Essence and manifestation of the budget. Composition and structure of the revenue and expenditure parts of the budget, the factors affecting them. The structure of budget classification. Models of the budget performance system. Theoretical basis of the local finance operation. Organizational and economic aspects of local self-financing. Conceptual framework of intergovernmental relations and fiscal adjustment. Financial equalization. The order of calculation, allocation and usage of certain types of subsidies and grants. Budgeting process at the state and local levels, its milestones and key participants. Budget transparency.

Essence and function of taxes and role in the economy regulation and revenue formation. Tax legislation of Ukraine. Classification of taxes and fees. Special tax regimes. Administration of taxes, duties (mandatory payments).

Theory and methods of financial planning at the state and local level. The system of consolidated budget expenditure planning at the stage of their formation.

Conceptual frameworks, objectives, priorities of budget and tax policy and key areas for improvement today.

Finance of state and municipal entities. Finance of education and science, health, social insurance and security. The order of planning and forecasting the expenditures of budgetary institutions.

Institutional foundations of the government financial monitoring and control. Functions, methods and types of financial control. Executive bodies, exercising financial control. State tax control.

The budget deficit and surplus, their causes. Government credit, its forms. Sources to finance budget deficits and government debt. Mechanisms and instruments of government borrowing on domestic and foreign financial markets. Government debt, its limits, types and structure. Methods of debt management, efficiency of their usage. Influence of government debt on development of credit relations and the real economy.

Public funds of financial resources: functions, role, purpose and sources of their forming, national and international experience of their operation. Creation and usage of the social security funds.

Concept of the state financial security, factors affecting it. Criteria to determine the level of country's financial security.

### **1.3. Financial market: its segmentation and instruments**

Financial market: essence, main segments and functionality.

Theoretical foundations for operation of the financial market and its segments. Theories of the capital market. Efficient market hypothesis, three forms of efficiency. CAPM Model. Securities Market Line (SML). Arbitrage pricing theory. Factor models. Pricing models for options market.

Structure and classification of the financial market. Money market and capital market; primary and secondary market; organized and OTC market. Institutional structure

and instruments of the currency market, credit market, securities market, financial services market.

Structure and classification of the financial markets instruments. Concept and types of securities, their economic and legal nature. Debt and title instruments. The concept, purpose and types of derivatives.

Main subjects of the financial market. Financial intermediation. Professional stock market participants.

Infrastructure of the stock market. Trading systems, registration networks, clearing, settlement and depository systems.

The state at the financial market. The legal state regulation of the financial market. Control and supervision bodies at the financial market.

National and international financial markets. Participants and instruments of the international financial market.

Emission and investment activity in the stock market.

Methodology to evaluate the yield of financial instruments. Development of the securities portfolio. The securities portfolio management.

#### **1.4. Enterprise financial management and business valuation**

Theory and conceptual basis of business' finances. Sources of financing businesses, the problem of optimizing the capital structure. Structure and relation of the mechanism of financial interaction between state and corporate finance in market conditions. Theory and methods of financial planning at businesses. The system of financial control in enterprise management: essence, forms, methods and instruments. The essence of financial management. Working capital management policy: objectives and structure.

Forming an optimal investment budget of enterprises: methods of projects evaluation. The cost of capital and the opportunity costs of investors. The model of weighted average cost of capital of the corporation. Role of the cost of capital models in the analysis of investment decisions of companies and funding decisions. Justification of the optimal capital structure of the company.

Dividend policy of the company. Theories of dividend policy (deferral risk assessment, tax payments deferral, asymmetric information, "cliente effect"). Change in dividend over time (Lintner model). Stock dividends. Splitting and consolidation of shares. Share redemption. Reinvestment of dividends.

Types of acquisitions. The main reasons for merging companies. Methods of acquisition. The relative benefits of LBO plans. Debt purchase: "junk" bonds. The participation of banking institutions in the financing of acquisitions. Causes and consequences of financial problems. Diagnosis of bankruptcy. Methods of financial recovery. Restructuring debt. Principles of crisis management.

Basic standards of company valuation and their balance. Basic models of cash flow discounting method and principles of their choice. The basic algorithm of market comparisons method. Key market multiples: PER, P/CE, P/S, P/FCF, P/BV. Sectoral

multipliers. Algorithm and peculiarities of the net assets method. The method of residual value. Features of startups valuation.

## REFERENCE GUIDANCE

1. Анализ ценных бумаг Грэма и Додда / [С. Коттл, Р.Мюррей, Ф.Блок] - М.: ЗАО «ОлимпБизнес», 2000;
2. Базилевич В.Д. Державні фінанси / В.Д. Базилевич, Л.О. Баластрик. - К., 2004. – 368 с.;
3. Балабанов И. Основы финансового менеджмента. Как управлять капиталом? - М.: 1997. - 384 с.;
4. Боргова стійкість державних фінансів: [монографія] / за наук. ред. С. А. Єрохіна, Т.П. Богдан. – К.: Національна академія управління, 2014. – 720 с.;
5. Боринец С. Теоретические основы оптимизации портфеля долговых обязательств государства / С.Боринец, Л.Могилко // Новая экономика. – 2012. - № 2. – С. 36 – 44;
6. Боринець С. Моделі організаційного забезпечення управління державним боргом: світовий досвід та перспективи для України / С.Боринець, Л.Могилко // Банківська справа. – 2012. - № 4. – С. 43 – 50;
7. Боринець С. Сучасні тенденції розвитку світового валютного ринку / С.Боринець, В.Делас // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012. - № 138. – С. 18 – 21;
8. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: [підручник] / С.Я.Боринець. – К.: Знання, 2008. – 500 с.;
9. Боровікова М. Фінансування компаній шляхом публічного розміщення акцій / М.Боровікова // Формування ринкових відносин в Україні. - № 5.- 2015. – С.164-169;
10. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов / Р. Брейли, С. Майерс. - М: «Олимп-бизнес», 1997;
11. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент / Ю. Бригхем. Полный курс в 2-х т. СПб.: Эконом. Школа, 2001 – 1166 с.;
12. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>;
13. Бюджетний процес в Україні: стан та проблеми інституційного забезпечення: монографія / [З. С. Варналій, Т. В. Бугай, С В. Онищенко]. – Полтава: ПолтНТУ, 2014.– 270 с.;
14. Ваніна Н. М. Ринок цінних паперів. Практикум: навч. посіб. / Н.М. Ваніна, О.В. Грищенко. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 144 с.;
15. Варналій З. Сучасний стан та чинники тінізації бюджетних відносин в Україні / З. Варналій, І. Савич // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. – 2014. – Випуск 164. – С.19-24.
16. Варналій З.С. Ринок суверенних єврооблігацій України: проблеми становлення та перспективи розвитку [монографія] / З.С. Варналій, С.М. Марченко. – К.: Знання України. – 2010. – 311 с.;

17. Василик О.Д. Державні фінанси України / О.Д.Василик, К.В.Павлюк. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 608 с.;
18. Василик О.Д. Теорія фінансів / О.Д.Василик - К: Центр навчальної літератури, 2005. – 480 с.
19. Ващенко Т. Математика фінансового менеджмента / Т.Ващенко. - М.: 1996. - 82 с.;
20. Воронкова О.М. Податковий менеджмент: особливості, проблеми, перспективи: [монографія] / О.М. Воронкова; Національний університет ДПС України. – Ірпінь, 2012. – 391 с.
21. Гальчинський А. Теорія грошей: [навч.-метод. посіб.] / А.Гальчинський – 4. вид., змінене і доп. – К.: Видавництво Соломії Павличко «ОСНОВИ», 2001. – 412с.;
22. Герчикова И. Финансовый менеджмент / И.М.Герчикова. - М.: 1996. - 208 с.;
23. Грищенко Т. Вплив фінансіалізації економіки на функціонування граничних ринків капіталу / Т.Грищенко, Г.Анзіна // Проблеми економіки. - №1. – 2015. – С. 16-21;
24. Грищенко Т. Сутність та структура фінансового потенціалу ринку цінних паперів / Т.Грищенко, І.Івахненко // Бізнес Інформ. - №8. – 2014. – С. 263-268;
25. Грищенко Т. Теоретико-методичні аспекти визначення вартості компанії / Т.Грищенко, Г.Решетова // Бізнес Інформ. - №10. – 2013. – С. 266-271;
26. Гроші і кредит: навчальний посібник / К.Ф. Черкашина, Л.Ю. Сисоєва. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2013. – 214 с.;
27. Гроші та кредит: підручник / [І.О. Лютий, Н.І. Версаль, О.В. Любка, О.Д. Рожко]; за заг. ред. проф. І.О. Лютого – К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. – 559 с.;
28. Демиденко Л. Фінансова криза ЄС: причини та шляхи подолання / Л. Демиденко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка.- 2014.- №161. – С. 23-27;
29. Демиденко Л. Фіскальна децентралізація: німецький досвід та українські реалії / Л.Демиденко, Ю.Наконечна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - 2015.- № 2(167).- С.49-55;
30. Демиденко Л. Фіскальна консолідація в забезпеченні стабілізації державних фінансів / Л. Демиденко, Ю. Наконечна // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). - 2014. - №1(64). - С. 210-214;
31. Державний кредит та боргова політика України: [монографія] / [Лютий І.О., Зражевська Н.В., Рожко О.Д.]; за ред. І.О. Лютого – К.: ЦУЛ, 2008. - 360 с.;
32. Дрозд Н. Застосування заходів фіскальної консолідації в умовах кризи / Н.Дрозд // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. -Вип. 2 (167). – С. 55-60;
33. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення: [монографія] / [Варналій З.С., Буркальцева Д.Д., Саєнко С.О.] - К.: Знання України, 2011. 299 с.;



34. Еш С. М. Ринок фінансових послуг: підручник / С. М. Еш. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 400 с.;
35. Єфименко Т.І. Динаміка податкового навантаження в Україні в контексті реалізації податкової реформи / Т.І.Єфименко, А.М. Соколовська. – К.: ДННУ Академія фінансового управління, 2013. - 492с.;
36. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>;
37. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996 року № 448/96-ВР VI // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>;
38. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>;
39. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 №2664-III // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>;
40. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>;
41. Ивахненко И. Внедрение новых технологий и инструментов на рынке ценных бумаг / И. Ивахненко, Р.Рак // Экономика. Управление. Право. — 2013. — № 1 (37). – С. 49-53;
42. Інноваційний розвиток України та податкове регулювання: стан і діалектика взаємозв'язків: [монографія] / [Варналій З.С., Новицький А.М. та ін.]; заг. ред. С.В.Онишко - Ірпінь, НУДПСУ, 2015. – 298 с.
43. Ковалев В. Практикум по фінансовому аналізу / В. Ковалев. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 288 с.;
44. Коллас Бернар. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции, методы: Учебное пособие. / Т.О. Терентьева, Я.В. Соколов. - М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. - 576 с.;
45. Конституція України // Закони України: В 11 т. — Верховна Рада України: Ін-т законодавства. — К., 1997;
46. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2000. - 378 с.;
47. Кудряшов В.П. Курс фінансів: [навчальний посібник] / В.П. Кудряшов – К.: Знання, 2008. – 431 с.;
48. Левченко В. П. Розвиток ринку небанківських фінансових послуг: [монографія] / В.П. Левченко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 368 с.;
49. Ли Ч. Финансы корпораций: теория, методы и практика / Ли Ч. - М.: Инфа-М, 2000 – 686с.;

50. Любкіна О. Вплив фінансових інновацій на характер волатильності ринків фінансових активів /О. Любкіна// Інвестиції: практика та досвід. – 2014. – № 24 (грудень). – С. 34 – 38;
51. Любушин Н.П. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия: [учебное пособие для студентов] / [Н.П. Любушин, В.Г.Лещева, В.Г.Дьякова]. - М.: ЮНИТИ. - ДАНА, 1999. - 471 с.;
52. Лютий І. Теоретико-методологічні засади бюджетної політики держави / І.Лютий // Фінанси України. – 2009. – №12. – С. 13-19;
53. Лютий І. Financial market of Ukraine and the role of foreign direct investment / І. Лютий, М.Боровікова // Ekonomika (Литва). – 2013. – Vol. 92(1). – С. 64-78;
54. Лютий І.О. Банківські інститути в умовах глобалізації ринку фінансових послуг: [монографія] / І.О.Лютий, О.М.Юрчук. - К. : Знання, 2011. – 359 с.;
55. Лютий І.О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки. — К.: Атіка, 2000;
56. Медведкова Н. Шляхи вдосконалення бюджетних інструментів підтримки суб'єктів господарської діяльності в Україні / Н. Медведкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка – 2015. –№ 167. – С.67-73;
57. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>;
58. Михайлов Д. Мировой финансовый рынок: тенденции и инструменты. - М.: Экзамен, 2000. – 768 с.;
59. Місцеві фінанси: [підручник] / [авт. кол.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. О.Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О.П.Кириленко. – К.: УБС НБУ, 2015. – 579 с.;
60. Модернізація фінансової системи України в процесі євроінтеграції: [монографія] у 2 т./ [Т.І. Єфименко, С.С. Гасанов, П.М. Леоненко, Ю.В. Петленко та ін.] – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», Україна, 2014. – Т.2. - 784 с.;
61. Наконечна Ю. Вплив тіньової економіки на фінансову безпеку держави / Ю.Наконечна // Економіка. Фінанси. Право.-2015.- № 6 (1).-С.48-51;
62. Наконечна Ю. Проблеми фінансування дошкільної освіти в Україні / Ю.Наконечна // Світ Фінансів.-2014.- №, №4, С. 152-157;
63. Науменкова С.В. Валютне регулювання: [навч.-метод. посіб.] / С.В. Науменкова, К.Ф. Черкашина. – К.: ЦП «Компринт», 2013. – 155 с.;
64. Науменкова С.В. Ринок фінансових послуг: [навч. посібник] / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Знання, 2010. – 532 с.;
65. Носова Є. Заощадження домогосподарств як джерело інвестиційних ресурсів в Україні / Є. Носова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - №167. - 2015. – С. 73-81;
66. Носова Є. Шляхи забезпечення фінансової стійкості діяльності підприємства / Є. Носова // Теоретичні та прикладні питання економіки: Збірник наукових праць. – Випуск 27, т. 2. – К., 2012. – С. 264-272;

67. Носова Є.А. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства / Є. Носова // Вісник Академії праці та соціальних відносин. - №2. - 2012. - С. 57-64;
68. Оценка бизнеса: [учебник для студ. вузов] / [А.Г. Грязнова, М.А. Федотова, С.А. Ленская и др.] - М.: Финансы и статистика, 2004. - 512 с.
69. Петленко Ю. Інституційний аналіз фінансів вертикально–інтегрованих структур в Україні / Ю. Петленко // Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка.- 2014. – Вип. 1(154). - С. 69–77;
70. Пластун В.Л. Діяльність інституційних інвесторів на фондовому ринку: теорія та практика: монографія / В.Л. Пластун. - Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. – 330с.;
71. Податкова політика держави: теорія формування та практика реалізації: [монографія] / [Новицький А.М., Варналій З.С., Швабій К.М. та ін.] – Ірпінь, Видавництво НУДПСУ, 2013. – 556 с.;
72. Податкова політика держави: теорія формування та практика реалізації: монографія / [Тарангул Л. Л. та ін.]; Нац. ун-т держ. податк. служби України, Н.-д. центр з пробл. оподаткування. - Ірпінь : ВЦ НУ ДПС України, 2013. - 405 с.;
73. Податкова політика України: [навч. посібник] / П.В. Мельник, З.С. Варналій, Л.Л. Тарангул [та ін.]; за ред. П.В. Мельника. – К.: Знання України, 2011. – 505 с.;
74. Податкова система: навч. посібник для студ. ВНЗ / [Баранова В.Г та ін.]; за заг.ред. В.Г. Баранової; М-во освіти і науки України, Одес. нац. екон. ун-т. – Одеса: ВМВ, 2014. – 341 с.;
75. Податкова система: практикум / [В.К. Хлівний, Ю.В. Сибірянська та ін.]; кер. авт. кол. В.К. Хлівний.–К.: КНЕУ, 2014. – 486 с.;
76. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>;
77. Податкові системи зарубіжних країн: навчальний посібник / [З.С. Варналій, В.Л. Андрущенко та ін.]. – К.: Кондор-Видавництво, 2012. – 222 с.;
78. Про Державний бюджет України на відповідний рік: Закон України // Відомості Верховної Ради України або Офіційний вісник України;
79. Рак Р. Управління позиковим капіталом вітчизняних підприємств / Р.Рак // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – №9, С. 154-158;
80. Реформування бюджетної системи України на інноваційних засадах: монографія / колектив авторів [заг. редакція Ф.О. Ярошенка]. – К.: Міністерство фінансів України, 2010. – 544 с.;
81. Роджер Лерой Миллер. Современные деньги и банковское дело. - М.: Инфра-М, 2002. - 856 с.;
82. Рожко О. Економічні реформи та створення парадигми нових державних фінансів / О. Рожко // Формування ринкової економіки в Україні. – 2014. -Випуск 31, част.ІІ. - С. 228-235;
83. Рожко О. Роль державних фінансів у забезпеченні макроекономічної стабілізації / О. Рожко // Наукові вісті Далівського університету.- 2014.-№11.- Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvdu\\_2014\\_11\\_6.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvdu_2014_11_6.pdf);

84. Рожко О. Циклічність як ознака розвитку сучасних державних фінансів / О. Рожко // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. - № 10.- С.32-37;
85. Романюк М. Податкові важелі впливу на амортизаційну політику підприємства. / М. Романюк // Науковий вісник Національного університету Державної податкової служби України (економіка,право).- 2011 - № 3(54).- С.92-99;
86. Романюк М.В. Податкова політика як чинник соціально-економічного зростання в Україні: [монографія] / М.В. Романюк. – К.: Центр учбової літератури. – 2008р. – 278с.;
87. Росс С. Основы корпоративных финансов / С. Росс - БИНОМ. 2000;
88. Солодка О. Кредитний дефолтний своп у механізмі перерозподілу кредитного ризику / О. Солодка // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Економіка. – 2015. – Вип.2(167). – С.85-91;
89. Стігліц Дж. Е. Економіка державного сектора. – К.: Основи, 1998;
90. Стоян, В.І. Казначейська система: підручник /В.І. Стоян, О.С. Даневич, М.Й. та ін.]; за заг. ред. А.І. Крисоватого.– 3-тє вид., змін. і доповн.– К.: ЦУЛ, 2014.– 868с.;
91. Теорія фінансів: підручник / [ П.І. Юхименко, В.М. Федосов, Л.Л.Лазебник та ін.]; за заг. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 576с.;
92. Финансы предприятий: [учебник для студентов вузов] / [Колчина Н.В., Поляк Г.Б, Павлова Л.П. и др.] - М.: Финансы, ЮНИТИ, 1998. - 413 с.;
93. Финансовое положение предприятия (оценка, анализ, планирование) / [А.В Чупис, А.М. Царенко, О.Л. Кашенко и др.] - Сумы: Университетская книга, 1999. - 333с.
94. Фінанси для фінансистів: [підручник] / [Шеремет О.А, Дем'яненко І.В., Багацька К.В. та ін.]; за ред. Т.А. Говорушко - К.: Центр учбової літератури , 2013.- 612с.;
95. Фінанси зарубіжних країн: підручник / [Кириленко О.П., Кізіма Т.О., Кравчук Н.Я. та ін.]; за ред. О.П. Кириленко - Тернопіль: ТНЕУ, 2013. - 420 с.;
96. Фінанси, гроші та кредит: [навч. посібник] / [К.Д. Гурова, О.Л. Шелест, І.В. Колупаєва]. – Х.: Світ Книг, 2015. – 672 с.;
97. Фінанси: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / [Романенко О.Р., Огородник С.Я., Зязюн М.С., Славкова А.А.] - К.: КНЕУ, 2007. – 387 с.;
98. Фінансова система України: взаємодія корпоративного та державного секторів: [монографія] / Т. І. Єфименко, І. О. Лютий, С. С. Гасанов, Ю.В. Петленко та ін. – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», Україна, 2012. – 244 с.;
99. Фінансовий ринок України в умовах мінливого середовища: кол. моногр. / [Прядко В.В. та ін.]; за заг. ред. В.В. Прядка. – Буков. держ. фін.-екон. ун-т. – Чернівці: Технодрук, 2014. – 215 с.;
100. Фондовий ринок: підручник. Кн. 1 / За ред. Базилевича В.Д. – К.: Знання, 2015. – 621 с.;
101. Фондовий ринок: підручник. Кн. 2 / За ред. Базилевича В.Д. – К.: Знання, 2015. – 686 с.;

102. Фондовый рынок / [Р.Тьюлз, Э.Брэдли, Т.Тьюлз Т.] – М.: «ИНФРА-М», 1997;
103. Футало Т. В. Гроші і кредит: [навч. посіб.] / [Футало Т. В., Оліярник В. В., Черевко Х.Л. та ін.] ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. - 431 с.;
104. Харрис Л. Денежная теория. Пер. с англ. - М.: Прогресс, 1990;
105. Цінні папери: [підручник] / [В.Д.Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.]; за ред. В.Д.Базилевича. — К.: Знання, 2011. — 1094 с.;
106. Чеберяко О.В. Вплив державного кредитування на рівень боргової безпеки України / О.Чеберяко // Вісник Київського Національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. - 2015.- № 2(167).- С. 29-36;
107. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции. - М.: Инфра-М, 1997.;
108. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: [підручник] / В. М. Шелудько; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2015. – 535 с.;
109. Яфінович О.Б. Соціальні гарантії в механізмі забезпечення фінансової та соціальної стабільності України / О.Яфінович // Формування ринкових відносин в Україні. – 2015. – №. 8(171). – С. 180-186;
110. Delas V. Financial Security of Enterprises / V. Delas, E. Nosova, O. Yafinovich // Procedia Economics and Finance: 22nd International Economic Conference of Sibiu 2015, IECS 2015 «Economic Prospects in the Context of Growing Global and Regional Interdependencies»  
Режим доступу:  
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567115009983>;
111. Drozd N. State financial stability supporting continuous innovative development / N. Drozd, N. Pleshakova // Perspectives of Innovations, Economics and Business. – 2013. - № 13. - С. 5-11;
112. Liubkina O. Problems and Prospects of the Development of Ukraine Stock Market in the Context of Financial Liberalization and Integration Process / M. Borovikova, O. Liubkina // Vilnius: Mykolas Romeris University – 2012. – P. 111-117;
113. Lutyi I.O. Small and medium businesses in a globalizing world / I. Lutyi, R. Kuliev // The Caucasus & Globalization., CA&CC Press, Sweden. – Vol. 7. – Issue 3-4. – 2013. – С. 64-71;
114. Petlenko Y. The financial approach to infrastructure Projects in developing countries / Y. V. Petlenko / Riga: University of Latvia, 2013. – p. 284-290;
115. Solodka O.O. Credit risk in determining the value of credit derivatives / O.O. Solodka // The USA Journal of Applied Sciences. – New York: CIBUNET Publishing. – 2015. – №2. – P.68-71.

## Unit 2 «Banking»

### 2.1. Banking system and establishment of banks

Banking system: definition, principles of composition and functions. Structure of banking system in Ukraine. The current state and problems with performance of banking system in Ukraine under conditions of globalization. The essentials of a bank and its role in financial intermediation. Evolution of concepts about economic role of banking in the financial market infrastructure.

Organizational structure and practice principles of the National Bank of Ukraine. Functions and operations of the National Bank of Ukraine. Monetary policy implementation in ensuring stability of the national monetary unit.

Classification of banks by organizational and legal form. Procedure for establishment, state registration and licensing of banks in Ukraine. General features and types of bank transactions. Comparative features of banking products and services.

Types of specialized banks. Peculiarities of foreign banks activity in Ukraine. Types of banking conglomerates, their general characteristic. Bank associations and self-regulatory organizations in the banking services market.

Organizational and functional structure of a bank and the bank management system. Cooperation of bank divisions. Formulation of corporate development strategy of a bank. Banking activity regulation in Ukraine. Provisional administration, reorganization and liquidation of a bank.

Essentials, principles and objectives of banks financial security management. Trends and factors that affect banks' financial security. Instruments and approaches to evaluate the level of banks financial security. Creation of the efficient system of banks financial security management. Peculiarities of financial monitoring in the banking sector in Ukraine. The role of financial monitoring in transforming the socio-economic functions of the modern banking system.

Specifics of financial intermediaries' cooperation. Non-bank financial institutions as banks' competitors. The role of financial market infrastructures in organization of banking. Financial conglomerates: reasons for development, trends and the role of banks. Forms and benefits of the integration of bank and non-bank financial capital. Bancassurance: current state and development possibilities.

### 2.2. Banking and bank transactions

**2.2.1. Bank funds mobilization.** Economic nature and composition of bank funds. Liability-side transactions in mobilization the bank owned resources. Bank capital, its internal structure and functions. Regulatory capital and its role in mobilization the bank owned capital. International and national standards of the bank's capital adequacy. Approaches to bank capital management. Bank liabilities, their structure and economic nature. Transactions connected with raising the bank funds. Price and non-price

techniques in managing the raised bank funds. Structure of the bank borrowed funds and management techniques. Borrowing in the interbank market. Credit auctions in Ukraine, bank borrowing from the National bank of Ukraine. Issuance and placement of the bank debt securities.

**2.2.2. Bank lending and credit portfolio management.** Bank credit policy as a section of the bank business plan. Organizational structure of the bank credit function. Essentials and importance of the bank lending. Lending principles and conditions. Loan agreement. Bank loan classification and the modern types of loans. Bank lending process. Types of lending accounts and regime of their usage. Forms of ensuring the bank loans return. Provision of current account loans, consumer loans and mortgage loans. Assessment of bank borrower's creditworthiness. Measuring the quality of credit portfolio. Procedure for making provisions against possible losses on bank asset operations. Bank's credit risk and minimization techniques. Managing non-performing loans. Banking control and lending sanctions.

**2.2.3. Banking activity in maintaining payments.** Essentials of settlement operations and their role in banking. Procedure of the bank's cash settlements. Opening, maintaining, closing of current, deposit, budgetary and foreign currency accounts. Non-cash inter-enterprise payments. Interbank settlements. Correspondent banking. Payment system. Payment instruments. General principles in the organization of payment systems. Peculiarities of settlements with using payment cards. Settlements using the remote customer service. The role of international payment systems in the development of banking services industry in Ukraine. Internet payment systems.

**2.2.4. Banking activity in the securities market.** Key stages of bank issuing activity. Defining the bank investment objectives. Types of security investments: strategic and portfolio investments. Characteristics of the key stages in the investing process. General features of the banks' professional activity in the securities market. Regulation of the banks' activity in the securities market. Peculiarities of the banks' underwriting activity under current conditions. Banking activity in the stock exchange and over-the-counter (OTC) securities market. Participating banks in the initial public offering (IPO).

**2.2.5. Banking activity in the foreign currency market.** Currency valuables. Classifier of Foreign Currencies of the National Bank of Ukraine. Direct and indirect currency quotation. Currency cross-rates. Classification of foreign currency transactions. Managing the foreign currency accounts of clients. Managing the current account in foreign currency. Deposit accounts denominated in foreign currency. Bank non-trading transactions denominated in foreign currency. International trading transactions. The main features of foreign exchange spot and forward transactions. Determining the forward rates for foreign exchange. Bank's foreign exchange open position, procedure for calculation and regulation. Raising and placing bank funds denominated in foreign currency. Rules and standards governing foreign currency trading in the Ukrainian interbank foreign exchange market.

**2.2.6. Non-traditional banking services and transactions.** Necessity of non-traditional banking services and operations. Banking services classification. Peculiarities of bank leasing activities. Operating lease and finance lease. Bank guarantee. Surety bond. Factoring, necessity and importance, types of factoring. Forfeiting, characteristics and the general procedure. Intermediary and information services. Types of intermediary services. Trust services, essentials and types. Financial engineering, definition and practices.

## **2.3. Bank Management**

**2.3.1. Bank Financial Management.** Essence, functions and features of financial management, crisis management and risk management in bank. Bank financial management toolkit. Strategies and methods of bank financial management. Financial strategy as a main part of bank strategy. Ensuring of bank's financial sustainability. Budgeting in banks. Transfer pricing. Capital planning in bank. Economic capital. ROE model. ROC, RAROC, RORAC, EVA, bank's risk index. Calculating the yield of loan portfolio and loan pricing methods. Effectiveness of credit portfolio management. Essence and structure of credit risk. Credit risk management. Securitization and its role in the recovery of bank's financial stability. Synthetic securitization. Structured securities. Investment analysis and portfolio management in bank. Calculating the yield of securities portfolio. Market and intrinsic value of securities. Securities portfolio risk, methods of its assessment and portfolio management. Managing interest rate risk. Measuring interest rate risk with duration gap. Measuring interest rate risk with GAP. Managing the GAP and earnings sensitivity risk. Issues of practical application of GAP-management. Hedging of interest rate risk in bank. Exchange rate risk measurement and management. Calculating of banks' foreign exchange positions. Hedging of exchange rate risk in bank. Meeting liquidity needs. Managing liquidity. Hedging of liquidity risk in bank.

**2.3.2. Bank marketing.** Elements of bank marketing. Essence of marketing activities in bank. Principles and functions of bank marketing. Assessing the market potential of banking services and banking products. Creation and enhancing of bank competitiveness. Segmentation of banking products market. Relationship marketing in the promotion of banking services. Identifying and evaluating of bank – competitors. Analytical and production functions of marketing activity in bank. Management functions of bank marketing. Communication in the promotion of banking products to the market.

Key performance indicators of employees, departments and the bank as a whole.

## **REFERENCE GUIDANCE**

1. Банківська справа: підручник / За заг. ред. І.О. Лютого – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 384 с.
2. Банківські операції: [підручник] – 3-тє вид. перероб. і доп. / [за заг. ред. А.М. Мороза]. – К.: КНЕУ, 2008. – 608 с.



3. Васильченко З.М., Васильченко І.П. Фінансова математика: Навч. посібник. Видання друге: доповнене / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко. – К., «КОНДОР», 2012. – 250 с.
4. Васильченко З.М. Комерційні банки: реструктуризація та реорганізація: Монографія / З.М. Васильченко. – К.: Кондор, 2004. – 528 с.
5. Васильченко З.М. Стан та перспективи розвитку фінансової системи України: Монографія / З.М. Васильченко, О.О. Непочатенко та ін. – Умань: Видавець «Сочінський», 2012. – 324 с.
6. Васильченко З.М. Інституційні чинники розвитку підприємницьких структур: Монографія / З.М. Васильченко, О.О. Непочатенко та ін. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «ВІЗАВІ», 2013. – 308 с.
7. Васильченко З.М. Фінансово-економічне оздоровлення проблемних банків в умовах системної кризи / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2016. – № 1. – С. 17- 26.
8. Васильченко З.М. Методологічні засади антикризового управління банком / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2016. – № 2. – С. 94- 106.
9. Васильченко З.М. Деякі аспекти методологічної основи моделювання фінансової безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2013. – № 6 (147). – С.15-19.
10. Васильченко З.М. Фінансова нестабільність та її вплив на процес управління кредитним портфелем у банківських установах України / З.М. Васильченко, О.А. Терещенко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Зб. наук. пр. - Вип.2 (15)/2013, С.135-146.
11. Васильченко З.М. Деякі аспекти методологічної основи розробки антикризових заходів у банку / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2012. – № 2. – С. 70- 80.
12. Васильченко З.М. Комплексний підхід до аналізу та оцінки фінансової безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Вчені записки Університету "КРОК". – 2012. – Випуск 29. - С.78-87.
13. Васильченко З.М. Економіко-математична модель визначення інтегрального показника фінансової безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Вчені записки Ун-ту "КРОК". – 2012. – Вип. 30. – С. 182-193.
14. Васильченко З.М. Вплив макроекономічної ситуації у країні на формування ресурсної бази банків для здійснення валютних операцій / З.М. Васильченко, В.А. Делас // Вісник АПСВ. – 2011. – Вип. 1(57). – С. 94-102.
15. Васильченко З.М. Теоретичні основи управління грошовими потоками банку /З.М. Васильченко //Вісник АПСВ. – 2010. – Випуск. 1. – С. 44 - 49.
16. Васильченко З.М. Альтернативні підходи до оцінки інвестиційних проектів при банківському кредитуванні / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2010. – № 4.– С.7-13.

17. Васильченко З.М. Моделювання оптимальності проектів та аналіз їх чутливості при банківському інвестуванні / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2010. – № 2/3. – С.60-70.
18. Васильченко З.М. Аналіз та оцінка ефективності інвестиційних проектів у банківській діяльності / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Фінанси України. – 2009. – № 12. – С.35-47.
19. Васильченко З.М. Оцінювання вартості банківського бізнесу як об'єктивна передумова здійснення угод злиття та поглинання у банківському секторі / З.М. Васильченко, Д.В. Базарний // Вісник АПСВ. – 2009. – Вип.2. – С. 65-70.
20. Васильченко З.М. Методологічні аспекти дослідження сутності банківських установ як фінансових посередників / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2008. – № 4. – С.11-24.
21. Васильченко З.М. Компаративний аналіз закордонного та вітчизняного досвіду капіталізації банківських систем в умовах глобалізації / З.М. Васильченко // Економіка і держава. – 2008. – № 2. – С.12-15.
22. Васильченко З.М. Моделювання обсягу активів у банківському менеджменті / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2007. – № 5. – С.18-27.
23. Васильченко З.М. Управління портфелем банківських активів / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2007. – № 6. – С.3-8.
24. Васильченко З.М. Сек'юритизація активів у системі управління банківськими ризиками / З.М. Васильченко // Економіка і держава. – 2007. – № 11. – С.14-17.
25. Васильченко З.М. Методологічні аспекти дослідження банківської реструктуризації / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2007. – № 8. – С.109-119.
26. Васильченко З.М. Конкурентний потенціал небанківських фінансових установ на ринку кредитних ресурсів / З.М. Васильченко, А.С. Криклій // Економіка та держава. – 2006. – №10. – С.8-11.
27. Васильченко З.М. Розвиток банківського менеджменту на сучасному етапі / З.М. Васильченко // Фінансовий вісник УДУФМТ. – 2006. - №1. - С.42-51.
28. Васильченко З.М. Лібералізація фінансового ринку України в контексті впливу на банківський сектор / З.М. Васильченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2006. – Вип. 80. – С. 17-21.
29. Васильченко З.М. Фінансова консолідація як сучасна тенденція розвитку банківського бізнесу / З.М. Васильченко // Світ фінансів, №3 (8), 2006. - С.60-70.
30. Васильченко З.М. Управління проблемними активами банків у міжнародній практиці / З.М. Васильченко // Журнал Європейської економіки, том 5, (№4), 2006. - С. 453-464.
31. Васильченко З.М. Теоретична концепція оцінки економічної безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Банківська справа. – 2006 – № 4. – С. 36-46.

32. Васильченко З.М. Моделювання інтегрального показника економічної безпеки банку / З.М. Васильченко, І.П. Васильченко // Банківська справа. – 2006. – № 5. – С. 44-57.
33. Васильченко З.М. Інвестиційна діяльність і капіталізація банків: питання теорії і практики / З.М. Васильченко // Економіка і держава. – 2005. – № 11. – С.21-26.
34. Васильченко З.М. Структурні диспропорції у розвитку банківської системи України / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2005. – № 9. – С.140-150.
35. Васильченко З.М. Проблеми адаптації банківської системи України при її вступі до Світової організації торгівлі / З.М. Васильченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2004. – Вип. 69. – С. 23-25.
36. Васильченко З.М. Капіталізація банків як ключова компонента стратегії зростання / З.М. Васильченко // Вісник ТАНГ. – 2004. – Випуск №5/2. – С.76-87.
37. Васильченко З.М. Методологічні засади стратегії реорганізації комерційних банків / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2004. – № 7. – С. 123-131.
38. Васильченко З.М. Банківська діяльність в умовах глобалізації економіки / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 124-131.
39. Васильченко З.М. Якість активів як умова успішного функціонування комерційного банку / З.М. Васильченко // Вісник АПСВ. – 2003. - Випуск 5. – С. 66-73.
40. Васильченко З.М. Концептуальні основи визначення вартості банківської установи / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2003. – № 5. – С. 25-35.
41. Васильченко З.М. Консолідація банків та адекватність їх капіталу / З.М. Васильченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2003. – Випуск 66. – С. 40-43.
42. Васильченко З.М. Сучасні форми конвергенції в міжнародних фінансах / З.М. Васильченко // Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка, серія "Економіка". – 2002. – Вип. 61. – С. 100-103.
43. Васильченко З.М. Об'єктивна зумовленість інтеграції банківського і промислового капіталу в світовій практиці / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2002. – № 1. – С.49- 58.
44. Васильченко З.М. Визначення вартості ресурсів комерційного банку / З.М. Васильченко // Фінанси України. – 2002. – № 12. – С. 95-102.
45. Васильченко З.М. Універсальний комерційний банк як центральна ланка фінансово-промислової групи / З.М. Васильченко // Банківська справа. – 2002. – № 5. – С. 42-51.
46. Версаль Н.І. Основи банківського менеджменту: практикум: навч. посіб. / Н.І. Версаль. – К.: Фітосоціоцентр, 2013. – 184 с.
47. Версаль Н.І. Фінансовий менеджмент у банку : практикум / Н.І. Версаль. – Київ: Компринт, 2015. – 144 с.

48. Версаль Н.І. Ефективність діяльності державних банків в Україні / Н.І. Версаль // Банківська справа. – 2015. – № 4/5. – С. 47 – 55.
49. Версаль Н.І. Проблемні банки в Україні: причини появи та особливості функціонування в 2008 – 2014 рр. / Н.І. Версаль // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – №10 (163). – С.10 –17.
50. Версаль Н.І. Особливості формування депозитних ресурсів банками України / Н.І. Версаль // Фінанси України. – 2009. - №12. – С.89-95.
51. Версаль Н.І. Особливості формування банками ресурсів із використанням боргових цінних паперів в умовах банківської кризи / Н.І. Версаль, В.П. Кирий // Фінанси України. – 2009. – № 10. – С. 71 – 85.
52. Версаль Н.І., Дорошенко Т.В. Теорія кредиту: [навч. посібник] / Н.І. Версаль, Т.В. Дорошенко. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 483 с.
53. Версаль Н.І. Сек'юритизація та її роль у відновленні фінансової стабільності // Вісник НБУ. - 2010. – №4. - С. 28 – 35.
54. Версаль Н.І. Форми кредиту: сучасні тенденції / Н.І. Версаль // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2007. – № 92. – С. 8 – 11.
55. Версаль Н.І. Корпоративні облігаційні кредити: сутність та особливості використання у вітчизняній практиці / Н.І. Версаль // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2006. – № 90. – С. 16 – 19.
56. Версаль Н.І. Фінансове посередництво в Україні: теоретичні та практичні аспекти / Н.І. Версаль // Фінанси України. – 2005. – № 9 . – С. 99 – 108.
57. Версаль Н.І. Роль іноземного капіталу у формуванні національної банківської системи: досвід Чехії / Н.І. Версаль // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2004. – № 69. – С. 9 – 11.
58. Версаль Н.І. Проблеми відкриття філій іноземних банків / Н.І. Версаль // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 131 – 137.
59. Версаль Н.І. Кредитні ризики як важлива складова ризиків банківської діяльності: сутність та методи управління / Н.І. Версаль, С.М. Олексієнко // Фінанси України. – 2002. – № 8. – С. 86 – 95.
60. Версаль Н.І. Фінансові інструменти в системі регулювання діяльності комерційних банків України / Н.І. Версаль // Наукові праці НДФІ. – 2002. – № 4. – С. 99 – 111.
61. Вовчак О.Д., Руцишин Н.М. Банківська справа: [навч. посібник] / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин. – Львів: «Новий світ-2000», 2008. – 560 с.
62. Гудзинська Л.Ю. Перспективи житлової іпотеки в Україні в контексті реформування податкової системи: оцінка ризиків / Л.Ю.Гудзинська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012. – № 138. – С. 23-25.

63. Гудзинська Л.Ю. Економіко-правова оцінка запровадження фінансових векселів в Україні / Л.Ю.Гудзинська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2013. – № 147. – С. 30-33.
64. Гудзинська Л.Ю. Санаційний банк: проблеми законодавчого регулювання / Л.Ю.Гудзинська // Теоретичні та прикладні питання економіки. Збірник наукових праць. Випуск 1 (№ 28, Т. 2) (За заг. ред. проф. Єханурова Ю.І., Филюк Г.М.). – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. – С. 280-287.
65. Гудзинська Л.Ю. Перспективи іпотеки в контексті реформування оподаткування нерухомості в Україні: оцінка ризиків / Л.Ю.Гудзинська // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – № 11(164). – С. 22-27.
66. Гудзинська Л.Ю. Банківський маркетинг: курс лекцій / Л.Ю.Гудзинська. – К.: «ЦП «КОМПРИНТ», 2014. – 118 с.
67. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>;
68. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/679-14>;
69. Мещеряков А.А. Організація діяльності комерційного банку. Навч. посібник / А.А. Мещеряков. – Центр учбової літератури, 2007. - 608 с.
70. Міщенко В.І., Науменкова С.В. Банківський нагляд: підручник / В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень, Ун-т банківської справи НБУ, 2011. – 498 с.
71. Науменкова С.В. Ефективність пруденційного банківського нагляду: особливості методичних підходів / С. Науменкова, К. Цицик // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – №10(175). – С.46-55.
72. Науменкова С.В. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури: монографія / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. – К.: Університет банківської справи НБУ, 2009. – 384 с.
73. Науменкова С. Обстеження збалансованості попиту та пропозиції на кредитному ринку: досвід центральних банків / С. Науменкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – №10(163). – С.51-57.
74. Науменкова С.В. Розвиток кредитування у посткризових умовах // Банківська справа. – 2013. – № 1. – С. 3- 19.
75. Науменкова С.В., Міщенко С.В. Відновлення фінансової стійкості банківської системи України: антикризові заходи / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко // Вісник НБУ. – 2009. - №5. – С.9-12.

76. Овсянникова Я.О. Особливості інструментів управління ризиками проектів публічно-приватного партнерства / Я.О. Овсянникова // Наукові праці НДФІ. - 2015. – №.1 (70). – С. 34-46. (13 стор.)
77. Овсянникова Я.О. Проектні облигації у фінансуванні публічно–приватного партнерства в Україні / Я.О. Овсянникова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2014. – № 164. – С. 45–52.
78. Овсянникова Я.О. Особливості визначення ставки дисконтування в контексті оцінки ефективності проектів публічно-приватного партнерства / Я.О. Овсянникова // Економіка розвитку. – 2013. – № 1(65). – С. 100 – 104.
79. Полфреман Д., Форд Ф. Основы банковского дела / Д. Полфреман, Ф. Форд. – М.:ИНФРА-М, 2007. – 624 с.
80. Роджер Лерой Миллер. Современные деньги и банковское дело / Р.Л. Миллер. – М.: ИНФРА-М, 2012. - 856 с.
81. Синки Дж. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг / Джозеф Синки мл. [Текст] / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 1018 с.
82. Тригуб О.В. Специфіка діяльності вітчизняних банків на ринку факторингових послуг / О.В. Тригуб // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 284-291.
83. Тригуб О.В. Організаційні аспекти ризик-менеджменту при наданні лізингових послуг / О.В. Тригуб // Бізнес Інформ. – 2014. – № 6. – С. 365-372.
84. Тригуб О.В. Еволюція системи державних банків в Україні / О.В. Тригуб // Теоретичні та прикладні питання економіки: Зб. наук. праць. – К., 2015. – Вип. 1 (30). – С. 404-415.
85. Тригуб О.В. Особливості сучасної практики реалізації майна боржників банків в Україні / О.В. Тригуб // Вісник Одеського національного університету. Економіка. – Одеса, 2015. – Т. 20, Вип. 2/2. – С. 148-152.
86. Управління банківськими ризиками: Навч посіб. / Л.О. Примостка, П.М. Чуб, Г.Т. Карчева та ін. - К. : КНЕУ, 2007. — 600 с.
87. Фондовый рынок: Підручник : у 2 кн. — / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін. ; за ред. В.Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Знання, 2015 - 2016.
88. Цінні папери: підручник / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. — К.: Знання, 2011. – 1094 с.
89. Bessis J. Risk Management in Banking. - Chichester: Willey, third edition, 2010. – 821 p.
90. Banking Banana Skins 2014. Inching towards recovery. The CSFI survey of bank risk, 2014. – 42 p.
91. Economics of Money, Banking, and Financial Markets by Frederic S. Mishkin. — Addison Wesley; 9 edition, 2009. — 768 p.
92. Introduction to Banking by Barbara Casu, Claudia Girardone, Philip Molyneux. — Prentice Hall, 2006. — 560 p.

93. Koch W. Timothy, MacDonald S. Scott. *Bank Management*. - South-Australia; Mason, Ohio: South-Western CENGAGE Learning, 7th ed., 2010. – 872 p.
94. *Money, Banking and Financial Markets* by Lloyd Thomas. — South-Western College Pub; 1 edition, 2005. — 640 p.
95. *Money, Banking and Financial Markets* by Roger LeRoy Miller, David D. VanHoose. — South-Western College Pub; 3 edition, 2009. — 576 p.
96. *Principles of Money, Banking & Financial Markets* by Lawrence S. Ritter, William L. Silber, Gregory F. Udell. — Addison Wesley; 12 edition, 2008. — 672 p.
97. *The Crash of 2008 and What it Means: The New Paradigm for Financial Markets* by George Soros. — PublicAffairs; 2008. — 288 p.
98. *The Economics of Banking* by Kent Matthews, John Thompson. — Wiley; 2 edition, 2010. — 306p.
99. *The Origin of Financial Crises: Central Banks, Credit Bubbles, and the Efficient Market Fallacy* by George Cooper. — Vintage, 2011. — 2011p.
100. Rose Peter S., Hudgins S. *Bank Management & Financial Services*. - McGraw-Hill Education, 9th ed. – 768 p.
101. Ovsianynkova I.A. *Public-private partnerships in emerging markets: challenges and funding opportunities* / I.A. Ovsianynkova // *Financial Studies*. Published by “Victor Slăvescu” Centre for Financial and Monetary Research. – 2015. - Issue 2A (68A). – P. 132 – 147.
102. Ovsianynkova I.A. *Analysis of basic efficiency assessment approaches of the public–private partnership/ I.A.Ovsianynkova // Scientific Journal «Science and studies of accounting and finance: problems and perspectives»*. – Kaunas, 2012. – №1 (8). – P. 173 – 179.
103. Trygub O., Rozhko O. *Threats to financial security in a changing world* / O. Trygub, O. Rozhko // *Studia Securitatis (Security Studies Review)* – Romania, 2013. – № 2. – Vol. VII. – pp. 127-137.
104. Vasylychenko Z., Vasylychenko I. *Quarticity estimation based on high frequency financial data* / Z. Vasylychenko, I. Vasylychenko // *European Science and Technology: materials of the international research and practice conference, Vol. I, Wiesbaden, May 9-10, 2012* / publishing office «Bildungszentrum Rodnik e.V.». – Wiesbaden, Germany, 2012. – P. 298–304.
105. Versal N. *Public Banks in Ukraine: Supports & Challenges* / N. Versal // *Financial Studies*. – 2015. – Issue 2A (68A). – P. 180 – 193.

## **Unit 3 «Insurance»**

### **3.1. Insurance and its role in market economy**

Nature of insurance and its types. Genesis of insurance in Ukraine and in the world. Insurance of business risks and its role at the micro and macro levels. Complex insurance

products with base and variable components for economic entities. Classical and alternative reinsurance. Features of state regulation of insurance. Organizational and legal forms of insurance. Requirements for accounting and audit of insurance companies. Information technology in insurance.

Personal insurance. Life Insurance and its types. Accident insurance. Health insurance.

Intellectual property insurance. Intellectual property as the object of insurance. Features of intellectual property insurance. Insurance of documents confirming the intellectual property rights (patents, certificates, compliance certificates). Prospects of introduction of intellectual property insurance in Ukraine.

Insurance marketing. The specifics of the insurance service. Preconditions of occurrence of insurance marketing. Economic nature of insurance marketing and its functions. Organization of the marketing department in the insurance companies. Models of the organizational structure of marketing service. Marketing and technical segmentation of the insurance market. Marketing complex of insurance company and its tools. The sequence of design of a new insurance product. The structure of the sales system in the insurance business. Tools of marketing communications in the insurance company.

Management in insurance companies: economic essence and purpose. Insurance company as a business entity. State regulation of activity of insurance organization. Organization of activity of insurance company. Planning in the insurance companies. Personnel management of insurance company. Insurance marketing and tariff policy of the insurer. Features of the financial management of the insurer. Managing of formation of insurance reserves. Investment activity management of insurance company. Profit management of the insurer. Risk management of insurance companies. Financial stability management of insurance company.

### **3.2. The place and role of the social insurance in the system of social protection**

The concept and economic essence of social insurance. The necessity of social insurance. The history of formation and development of social insurance. Essence and forms of social insurance in different countries. Stages of development of social insurance in Ukraine . The concept of compulsory social insurance . The purpose and forms of state regulation of the system of compulsory state social insurance. The necessity and nature of the single social contribution. Insurance of temporary disability, its necessity and importance. The concept and principles of obligatory state social insurance against unemployment. The economic essence and role of social insurance against industrial accidents and occupational diseases. Pension: concept and types. Place of the pension insurance in the economy. Pension reform in Ukraine. Types of pension in solidary pension system in Ukraine. Pension Fund of Ukraine: challenges and peculiarities of formation. Funded pension system. Private pensions, economic preconditions of existence. Principles and types of private pensions. Private pension funds: the legal basis of activity.



Necessity, forms and organizational principles of health insurance. Trends in social insurance in the world.

### **3.3. Risk management as an integrated process of entities risk management**

Risk as an objective economic category. Insurance in the system of risk management. Distinctive features of the risk management of the insurance company. Assessment of risks of functioning of the insurance company. The role of integrated risk indicators in the financial planning of the company. Project financing risk management. The criteria of evaluation of the investment project. Methodology for evaluating of the effectiveness of insurance of investment risks. Risk management of financial instruments portfolio. Correlation of Securities and its application. Alternative theories of a financial instruments portfolio. The risk of insolvency of business entities. Characteristics of the sources of risk of insolvency. Credit risk in the financial system. The system of quantitative indicators of the level of a credit risk. The method of financial ratios. Statistical methods of assessing of the level of credit risk. Expert methods of evaluating of credit risk. Analysis methods for reducing and modeling of the credit risk. Financial risk management in the mortgage market. Features of financial risk management in banking. Investment risk management. Characteristic of investment risk and features of process of its management. Methods to minimize investment risk of enterprise. Interest rate risk, its analysis and management. Currency risks of business entities, methods of analysis and management. Analysis of business processes of entities. Methodology of the surveys of business processes of entities. Risk management in finance. Indicators of market risk: VaR and EaR. Risk management in foreign economic activity. Using of specialized software in the field of risk management.

### **REFERENCE GUIDANCE**

1. Архіпов А.П. Соціальне страхування: підручник та практикум. – М.: Юрайт, 2014. – 387с.
2. Базилевич В.Д. Страхова справа / В.Д. Базилевич. - К.: Знання, 1997. – 216с.
3. Базилевич В.Д., Філонюк О.Ф., Базилевич К.С, Пікус Р.В. та ін. Страхування: Підручник. - К.: Знання, 2008. - 1019 с.
4. Березіна С.Б. Соціальне страхування: лабораторний практикум / С.Б. Березіна, Д.Д. Третяк. – К.: Компрінт, 2015. – 185 с.
5. Варшавський Р.Б. Міжнародний досвід соціального страхування / Р.Б. Варшавський // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.finsettings.com/statt/95-mzhnarodniy-dosvd-socalnogostrahuvannya.html>
6. Внукова Н.М. Соціальне страхування / Внукова Н.М., Кузьминчук Н.В. – К.: Кондор, 2009. – 352 с.

7. Григораш Г.В., Григораш Т.Ф., Олійник В.Я., Субачов І.Т. Системи соціального страхування зарубіжних країн: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 144с.
8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне забезпечення: цифри та факти / Міністерство соціальної політики України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://finrep.kiev.ua/download/msp\\_stat\\_1q\\_2012.pdf](http://finrep.kiev.ua/download/msp_stat_1q_2012.pdf)
9. Зайчук Б.О., Зарудний О.Б., Березіна С.Б. та ін.. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: навч. курс. – К. НВП «АВТ», 2004. - 256с.
10. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР зі змінами та доповненнями.
11. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 №2664-III зі змінами та доповненнями.
12. Зеленко Н. Соціальне страхування в системі соціального захисту населення України / Н. Зеленко // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. - №19. – С. 249 – 255.
13. Інвестиційна діяльність комерційних банків: монографія / Лютий І.О., Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Старовойт-Білоник К.І. – Івано-Франківськ: ПВНЗ «Галицька академія», 2010. – 388 с.
14. Кандинская О. Управление финансовыми рисками: поиск оптимальной стратегии. М.: Консалтбанкир, 2000 – 272 с.
15. Конопліна Ю.С. Соціальне страхування в Україні: можливості застосування іноземного досвіду / Ю.С. Конопліна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – № 44. – С. 269 – 272.
16. Конопліна Ю.С. Соціальне страхування в Україні: можливості застосування іноземного досвіду / Ю.С. Конопліна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. - № 44. – С. 269 – 272.
17. Конституція України // Закони України: В 11 т. — Верховна Рада України: Ін-т законодавства. — К., 1997. — Т. 10. — С. 3—41.
18. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [із змінами та доповненнями].- [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
19. Крпельницька С. О. Соціальне страхування: навч. посіб. / С. О. Крпельницька, Т. В. Солоджук [Вид. 2-ге, перероб. та доп.] – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 336 с.
20. Левченко В. П. Розвиток ринку небанківських фінансових послуг: монографія: монографія / В. П. Левченко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 368 с.
21. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: навч. посіб. – 2 вид., випр. / Лень В.С. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – 584 с.
22. Мальований М.І., Бечко П.К., Бечко В.П. Соціальне страхування: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 496с.
23. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

24. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг у 2-х частинах. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2013.
25. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2012 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929\\_010](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_010).
26. Надточійло Б. Соціальне страхування в контексті історії / Б. Надточійло // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pension.kiev.ua/pensref/publs/SocialProtection/2-2003-1.html>
27. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 № 16/98-ВР [із змінами та доповненнями]. - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80>
28. Павленко Ю. Світовий досвід функціонування систем соціального страхування // Україна: аспекти праці. - 2011. - № 6. - С.30-36.
29. Пікус Р.В. Взаємодія страхових компаній і банків на ринку фінансових послуг України : [монографія] / Пікус Р.В., Олійник Г.І. – К. : Компринт, 2015. – 186 с.
30. Пікус Р.В. Страховий захист підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки України: монографія / Р.В. Пікус, О.М. Лобова. – К.: Логос, 2015. – 192 с.
31. Пікус Р.В. Страхування ризиків іпотечного кредитування в Україні: монографія / Пікус Р.В., Тлуста Г.Ю. – К. : Логос, 2012. – 191 с.
32. Пікус Р.В. Управління фінансовими ризиками: Навчальний посібник. – К. : Знання, 2010. – 598 с.
33. Пікус Р.В. Управління фінансовими ризиками: Опорний конспект лекцій / Пікус Р.В., Приказюк Н.В. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. – 228 с.
34. Пікус Р.С. Формування і розвиток системи медичного страхування в Україні: монографія / Р.В. Пікус, Є.В. Дяченко. – К.: Логос, 2015. – 175 с.
35. Приказюк Н.В. Менеджмент у страхових компаніях: лабораторний практикум / Приказюк Н.В. – К. : Компринт, 2015. – 247 с.
36. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці: Закон України від 28.12.2014 № 77-VIII - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/77-19>
37. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 № 2017-III [із змінами та доповненнями]. - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>
38. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07. 2003 р. № 1058-IV [із змінами та доповненнями]. - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>

39. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV [із змінами та доповненнями]. - [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>
40. Ризикогенність та страхування в аграрній сфері (теорія, практика): кол. монографія / [Віленчук О.М., Литвинчук І.Л., Януль І.Є. та ін.]; за ред. д.е.н., проф. Ходаківського Є.І. - Ж.: «Полісся», 2013. – 323 с.
41. Роик В.Д. Обязательное и добровольное пенсионное страхование. – М.: АЛЬПИНА ПАБЛИШЕР, 2014. – 277с.
42. Рэдхэд К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками. пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 1996. — 288с.
43. Сидорчук А.А. Теоретичні аспекти державного соціального страхування / А.А. Сидорчук // Український соціум. – 2012. - № 3(42). - С. 105 - 120.
44. Соціальне страхування: Конспект лекцій / П.В. Тархов, В.М. Боронос, Е.Г. Козін, К.В. Савченко.– Суми: Вид-во СумДУ, 2009.– 164 с.
45. Страхові послуги: підручник. У 2 ч. Ч. 1 / [Базилевич В.Д., Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Моташко Т.П., Лобова О.М., Нечипоренко В.І., Тлуста Г.Ю., Шолойко А.С. та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича – К.: Логос, 2014. – 496 с.
46. Страхові послуги: підручник. У 2 ч. Ч. 2 / [Базилевич В.Д., Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Моташко Т.П., Лобова О.М., Нечипоренко В.І., Тлуста Г.Ю., Шолойко А.С. та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича – К.: Логос, 2014. – 544 с.
47. Страхування : підручник / [Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Пікус Р. В. та ін.] ; за ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.
48. Страхування: опорний конспект лекцій (українською та російською мовами) / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк, А.С. Шолойко та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 276 с.
49. Страхування: Підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. -К.: КНЕУ, 2002.-599с.
50. Страхування: практикум. навч. посіб. / за ред. В.Д. Базилевича. – 2-ге вид., переробл. і допов. - К: Знання, 2011. – 607 с.
51. Фінанси: вишкіл студії: навч. посіб. / [С.І. Юрій, Й.М. Бескид, М.М. Тріпак та ін.]; за ред. д.е.н., проф. С.І. Юрія. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 357 с.
52. Чекулаев М. Риск-менеджмент: управление финансовыми рискам на основе анализа волатильности / М.Чекулаев. – М.: Альпина Пабlishер, 2002. – 344с.
53. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции / У.Шарп, Г.Александр, Дж.Бэйли. – пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 1028с.
54. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник. / В.М. Шелудько. – К.: Знання, 2006р. - 439с.
55. Шнейдер А. Наука Победать в инвестициях, менеджменте и маркетинге [Электронный ресурс] / [А. Шнейдер, Ph. D., Я. Кацман, Г. Топчишвили]. – Режим доступа к книге: [http://lib.ru/ECONOMY/INWESTICII/for\\_winners.txt](http://lib.ru/ECONOMY/INWESTICII/for_winners.txt).

- 56.Шолойко А.С. Довідник інфраструктури страхового ринку / Шолойко А.С. – К.: НУБіП України, 2014. – 117 с.
- 57.Шолойко А.С. Страховий захист виробництва продукції рослинництва від природно-кліматичних ризиків : монографія / А.С. Шолойко. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – 210 с.
- 58.Ярошенко І. С. Право соціального забезпечення: навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2008. — 232 с.
- 59.Clarke J., Jandik T., Mandelker G. «Expert Financial Planning: Advice from Industry Leaders: The efficient markets hypothesis» / ed. R. Arffa, - New York: Wiley & Sons, 2001. - 126-141p. Доступно з: <http://www.e-m-h.org/CIJM.pdf>.
- 60.Emmett J. Vaughan. Fundamentals of Risk and Insurance / Emmett J. Vaughan, Therese M. Vaughan, tenth edition. – Hardcover, Wiley, 2008. – 720 p.
- 61.Fabozzi F. J. Finance: capital markets, financial management, and investment management / Frank J. Fabozzi, Pamela Peterson Drake.p. cm. – The Frank J. Fabozzi series). John Wiley & Sons, Inc., 2009. – 811p.
- 62.Fabozzi F. J. The basics of finance: an introduction to financial markets, business finance, and portfolio management / Frank J. Fabozzi, Pamela Peterson Drake. – The Frank J. Fabozzi series). John Wiley & Sons, Inc., 2010. – 604p.
- 63.Feibel B. J. Investment Performance measurement / Bruce J. Feibel. - The Frank J. Fabozzi series). John Wiley & Sons, Inc., 2003. – 353p.
- 64.Harold D. Skipper. Risk Management and Insurance: Perspectives in a Global Economy / Harold D. Skipper, W. Jean Kwon. – Hardcover, Wiley-Blackwell, 2007. – 768 p.
- 65.Hull J. C. Fundamentals of futures and option markets / John C. Hull. – 4th ed. – Prentice Hall: NJ, 2002. – 491p.
- 66.Hun Seog S. The Economics of Risk and Insurance / S. Hun Seog. – Hardcover, Wiley-Blackwell, 2010. – 352 p.
- 67.Investment Appraisal: Methods and Models / U. Gotze, D. Northcott and P. Schuster. – Springer-Verlag Berlin Heidelberg: 2008. – 391p.
- 68.Investments / Z. Bodie, A. Kane, A.J. Marcus – McGraw-Hill/Irwin., 2001. – 5th ed. – 917p.
- 69.Jasper, C. R. and Ouellette, S. J. (1994), «Consumers' perception of risk and the purchase of apparel from catalogs», Journal of Direct Marketing, Vol. 8 No. 2, pp. 23–36.
- 70.Measuring and Managing Operational Risks April 2002 by Samir Shah Tillinghast. <http://www.irmi.com/expert/articles/shah004.asp>
- 71.Miccolis J., Shah S. Enterprise Risk Management. An Analytic Approach A Tillinghast – Towers Perrin Monograph. Parsippany, N.J. 2001. – 38 p.
- 72.Modern Portfolio Theory and Investment Analysis / Edwin J. Elton [et al.]. – NJ, 2009. - 8th ed. – 729p.
- 73.Neville Harris Social Security Law in context / Oxford university press. – N.-Y., 2000. – 541 pp.

74. Nocera J. Poking Holes in a Theory on Markets / J. Nocera. – The New York Times. – June 5, 2009. – Доступно з: <http://www.nytimes.com>.
75. Risk management & insurance, Seventh Edition, C. Arthur C. Williams, Jr., Peter C. Young, Michael L. Smith, McGraw-Hill, Inc. 1995. – 680 p.
76. Risk Management Milestones: 1900 to 1999 March 2001 by H. Felix Kloman Risk Management Reports, December 1999, Volume 26, No. 12. <http://www.irmi.com/expert/articles/kloman001a.asp>
77. Strategic Risk Management. New Disciplines, new opportunities. CFO research Services, 2002.
78. The Benchmark for Corporate Risk Management. Corporate Metrics First Edition (April 1999). Risk Metrics Group. P.5. <http://www.riskmetrics.com/techdoc.html>
79. Valuation Measuring and Managing the Value of Companies / T. Copeland, T. Koller, J. Murrin. - McKinsey & Company, Inc, 2000. – 3rd ed. – 508p.
80. Zweifel P. Insurance economics / Zweifel P., Eisen R. – Springer, 2012. – 451 p.